

Datum

1 augustus 2010

Versienummer

IR V-1-1-2

Pagina

1/13

Z-Index

Alexanderstraat 11
2514 JL Den Haag
Postbus 16090
2500 BB Den Haag
T 070 - 37 37 400
F 070 - 37 37 401
info@z-index.nl
www.z-index.nl

KvK: Haaglanden 27177027

Auteur(s)

Drs. L. Grandia
Drs. E. Verheijen

Toedieningsweg

IR V-1-1-2

Deze implementatierichtlijn beschrijft hoe de toedieningsweg mbv de G-Standaard geïmplementeerd dient te worden in software voor de openbare apotheek, voorschrijver en ziekenhuisapotheek, zodat het doel van dit bestand wordt bereikt.

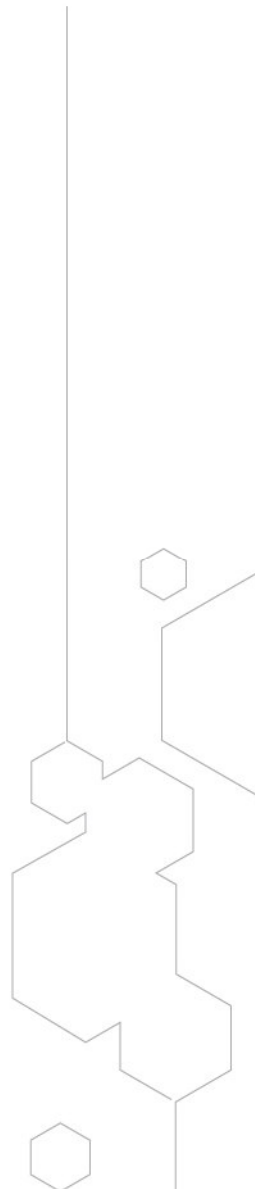
Zie www.z-index.nl, **G-Standaard** voor de laatste versie van deze implementatierichtlijnen en wijzigingen ten opzichte van eerdere versies.

Bij vragen naar aanleiding van deze implementatierichtlijnen kunt u contact opnemen met Leonora Grandia (070-3737197, l.grandia@knmp.nl) van KNMP Geneesmiddel Informatie Centrum.

● Intermediair in zorginformatie op maat

De databank van Z-Index ondersteunt het voorschrijven, bestellen, afleveren, declareren en vergoeden van geneesmiddelen, zelfzorgproducten en medische hulpmiddelen, en biedt organisaties en bedrijven over deze producten managementinformatie.

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Begrippen	3
1.2	Doel van het bestand “meervoudige toedieningswegen”	3
1.3	Welke gerelateerde onderwerpen worden niet beschreven in deze richtlijn.	3
2	Opbouw van de bestanden rondom de toedieningsweg	4
3	Implementatie van het bestand	8
3.1	Randvoorwaarden	8
3.2	De implementatie voor het gebruik van de toedieningsweg bij het voorschrijven	8
3.3	De implementatie voor het gebruik van de toedieningsweg bij het afleveren	9
4	Implementatie van extra functies	10
4.1	Zorgverlener kan zien of de toedieningsweg wel of niet geregistreerd is	10
4.2	Zorgverlener kan zien of de toedieningsweg een voorkeurstoedieningsweg is	10
4.3	Zorgverlener kan zelf toedieningswegen toevoegen of verwijderen	10
4.4	Tonen van niet-gestandaardiseerde toedieningswegen	11
4.5	Zorgverlener wil soms doelbewust geen toedieningsweg kiezen.	11
4.6	Doseringscontrole	12
5	Overzicht aanpassingen per versienummer	13

1 Inleiding

1.1 Begrippen

Toedieningsweg: Een toedieningsweg is de weg waarlangs een geneesmiddel aan een patient wordt toegediend. Bijvoorbeeld via de mond (oraal) of per injectie in de spier (intramusculair). Parenteraal is een verzamelterm voor alle toedieningswegen waarbij het geneesmiddel via een naald direct in het lichaam wordt ingebracht. Omdat 'parenteraal' meerdere toedieningswegen kan omvatten, wordt het wel een 'meervoudige toedieningsweg' genoemd.

GPK, PRK, HPK: De G-Standaard heeft een 'ruggengraat' die bestaat uit meerdere, hiërarchische niveaus, waaronder het generiekniveau (GPK), het voorschrijfniveau (PRK) en het handelsproductniveau (HPK). Op ieder niveau worden gegevens van een product bijgehouden. Zie voor meer informatie: '**De ruggengraat van de G-Standaard**' op www.z-index.nl.

1.2 Doel van het bestand "meervoudige toedieningswegen"

Het doel van bestand "*meervoudige toedieningswegen*" is om bij het voorschrijven van geneesmiddelen de arts de mogelijkheid te geven de specifieke toedieningsweg van het geneesmiddel aan te geven, zodat de apotheek weet welk product afgeleverd moet worden, welke doseringscontrole uitgevoerd moet worden en de verpleging weet op welke wijze het geneesmiddel moet worden toegediend.

Bij het uiteindelijk maken van een juiste keuze door de apotheek kunnen meerdere externe factoren ook een rol spelen, zoals daar zijn het formularium, het verzekerd recht, de prijs en de voorraad op locatie. Deze laatste aspecten spelen in deze richtlijn echter geen rol van betekenis.

1.3 Welke gerelateerde onderwerpen worden niet beschreven in deze richtlijn.

- *Doseringen*
zie Implementatierichtlijn "Doseringen".
- *Generieke-niveau in de Ruggengraat*
zie Implementatierichtlijn "Ruggengraat".

2 Opbouw van de bestanden rondom de toedieningsweg

De bestanden die te maken hebben met de toedieningsweg zijn de volgende:

Bestand 642: Doseringenbestand Uitzonderingen op basis

Bestand 711: Generieke producten

Bestand 902: Codering en omschrijving van de alle gebruikte toedieningswegen (thesaurusbestand)

Bestand 760: Opsplitsing van meervoudige toedieningswegen in enkelvoudige toedieningswegen

Bestand 642T: Doseringenbestand Uitzonderingen op basis

Met dit bestand kunt u met de juiste enkelvoudige toedieningsweg ook de juiste bewakingsset in het doseringen bestand traceren. Is de enkelvoudige toedieningsweg niet in de rubriek (**GPKTWG**) terug te vinden, dan kan het automatiserings systeem voor de doseringsbewaking terugvallen op de generieke basis set, die altijd aanwezig is.

LET OP: de volledige beschrijving vindt u terug in de implementatierichtlijn "*Doseringen*".

De structuur van het bestand BST642T is als volgt vastgelegd:

Veld	Omschrijving	Inhoud	Sleutel	Lengte	Type	Posities
BSTNUM	Bestand-nummer	642		4	N	0001-0004
MUTKOD	Mutatatiecode	0,1,2,of 3		1	N	0005-0005
GPDBAS	Dosis-basisnummer		10	10	N	0006-0015
GPDI1	Identificerend volgnummer		20	3	N	0016-0018
GPZTH	Thesaur's Zorggroep-codering	1002 → TSNR in 902		4	N	0019-0022
GPZCO	Zorggroep-codering			6	N	0023-0028
ICPCNR1	ICPC1-nummer	→ ICPCNR1 in 380		8	N	0029-0036
ICPCTH	Thesaurus verbijzondering	1000 → TSNR in 902		4	N	0037-0040
ICPCTO	Verbijzondering			6	N	0041-0046
ICPCNR2	ICPC2-nummer	00000000 (*)		8	N	0047-0054
ICDNR10	ICD10-nummer	00000000 (*)		8	N	0055-0062
GPKTTH	Thesaurus afwijkende toedieningsweg	0007 → TSNR in 902		3	N	0063-0065
GPKTWG	Afwijkende toedieningsweg			3	N	0066-0068
GPDCAT	Dosis-categorienuummer	→ GPDCAT in 643		10	N	0069-0078
	Leeg veld			18	AN	0079-0096

Bestand 711T: Generieke producten

Dit bestand is generieke niveau in de ruggengraat van de G-Standaard,

De structuur van het bestand BST711T is als volgt vastgelegd:

Veld	Omschrijving	Inhoud	Sleutel	Lengte	Type	Posities
BSTNUM	Bestand-nummer	711		4	N	0001-0004
MUTKOD	Mutatiekode	0,1,2,of 3		1	N	0005-0005
GPKODE	Generiekeproductcode (GPK)		10	8(7+1)	N	0006-0013
GSKODE	GSK-code			8(7+1)	N	0014-0021
THKTVR	Farmaceutische vorm thesaurusnummer	006 → TSNR in 902		3	N	0022-0024
GPKTVR	Farmaceutische vorm code			3	N	0025-0027
THKTWG	Toedieningsweg thesaurusnummer	007 → TSNR in 902		3	N	0028-0030
GPKTWG	Toedieningsweg code			3	N	0031-0033
GPNMNR	Naamnummer volledige GPK-naam			7	N	0034-0040
GPSTNR	Naamnummer GPK-stofnaam			7	N	0041-0047
GPINST	Ingegeven sterkte stofnamen			25	AN	0048-0072
GPMLCI	Min. leeftijd als contra-indicatie			3	N	0073-0075
GPMLCT	Min.leeftijd als CI tekstnummer			8	N	0076-0083
GPADVP	Aantal dagen voorschrijfperiode			3	N	0084-0086
GPTCVP	Tekst-code voorschrijfperiode			8	N	0087-0094
THKHVS	Tnnr. waarschuwing substitutie voorschrijven PRK	1012 → TSNR in 902		4(4,0)	N	0095-0098
GPKHVS	Waarschuwing substitutie en voorschrijven PRK			6(6,0)	N	0099-0104
SPKODE	SuperProduktKode (SPK)			8(7+1)	N	0105-0112
THSTWG	Stamtoedieningsweg	058 → TSNR in 902		3	N	0113-0115
SSKTWG	Stamtoedieningsweg code			3	N	0116-0118
ATCODE	ATC-code			8	AN	0119-0126
THEHHV	Basiseenheid product thesaurusnr	002 → TSNR in 902		3	N	0127-0129
XPEHHV	Basiseenheid product code			3	N	0130-0132
	Leeg veld			28	AN	0133-0160

Bestand 902: Codering en omschrijving van de alle gebruikte toedieningswegen

De definities van de toedieningswegen zijn zoals een gebruikelijke code gedefinieerd en in de G-Standaard uitgeleverd in bestand BST902T. Onder thesaurusnummer 007 (TSITNR) zijn alle toedieningswegen opgenomen.

De structuur van het bestand BST902T is als volgt vastgelegd:

Veld	Omschrijving	Inhoud	Sleutel	Lengte	Type	Posities
BSTNUM	Bestandsnummer	902		4	N	0001-0004
MUTKOD	Mutatatiecode	0,1,2,of 3		1	N	0005-0005
TSNR	Thesaurusnummer	0007 → TSNR in 902	10	4	N	0006-0009
TSITNR	Thesaurus		20	6	N	0010-0015
THITMK	Memokode item	-		2	AN	0016-0017
THNM4	Naam item 4 posities	-		4	AN	0018-0021
THNM15	Naam item 15 posities	-		15	AN	0022-0036
THNM25	Naam item 25 posities	verkorte omschrijving		25	AN	0037-0061
THNM50	Naam item 50 posities	omschrijving		50	AN	0062-0111
THAKD1	Aanvullende kode 1	*		1	AN	0112-0112
THAKD2	Aanvullende kode 2	-		1	AN	0113-0113
THAKD3	Aanvullende kode 3	*		1	AN	0114-0114
THAKD4	Aanvullende kode 4	-		1	AN	0115-0115
THAKD5	Aanvullende kode 5	-		1	AN	0116-0116
THAKD6	Aanvullende kode 6	-		1	AN	0117-0117
	Leeg veld	-		11	AN	0118-0128

THAKD1 voorkeursterm, vastgesteld door de European Directorate for the Quality of Medicines and Healthcare (EDQM) van de EU.

THAKD3 M Meervoudige toedieningsweg
(dzw dat onder één term meerdere toedieningswegen begrepen worden)

TSITNR THNM25
000002 INTRAMUSCULAIR
000005 INTRAVENEUS
000010 PARENTERAAL
000146 IV/ORAAAL/INHAL.

Bestand 760T: Opsplitsing van meervoudige toedieningswegen in enkelvoudige toedieningswegen

Dit bestand is essentieel om bij een meervoudige toedieningsweg een juiste enkelvoudige toedieningsweg te kunnen selecteren.

De structuur van het bestand BST760T is als volgt vastgelegd:

Veld	Omschrijving	Inhoud	Sleutel	Lengte	Type	Posities
BSTNUM	Bestand-nummer	760		4	N	0001-0004
MUTKOD	Mutatiekode	0,1,2,of 3		1	N	0005-0005
HPKODE	HandelsProduktKode (HPK)		10	8(7+1)	N	0006-0013
PRKODE	PRK-code			8(7+1)	N	0014-0021
THETDW	Toedieningsweg thesaurusnr	0007 → TSNR in 902		4	N	0022-0025
ENKTDW	Enkelvoudige toedieningsweg itemnr		20	6	N	0026-0031
RGTDWJN	Toedieningsweg geregistreerd (J/N)			1	AN	0032-0032
TSVKTDW	Voorkeurstoedieningsweg indicatie thesaurusnr	1410 → TSNR in 902		4	N	0033-0036
ITVKTDW	Voorkeurstoedieningsweg indicatie itemnummer			6	N	0037-0042
THBRON	Bron toedieningsweg thesaurusnummer	1420 → TSNR in 902		4	N	0043-0046
BRONTDW	Bron toedieningsweg itemnummer			6	N	0047-0052
	Leeg veld			12	AN	0053-0064

RGTDWJN: Toedieningsweg geregistreerd (J/N)

Door het WINAp kan aangegeven worden of de betreffende toedieningsweg geregistreerd is. Geregistreerd betekent dat in de productinformatie die door de registratie-autoriteiten is goedgekeurd, de betreffende toedieningsweg wordt genoemd. Niet geregistreerd betekent dat de toedieningsweg uit een andere bron komt, bijvoorbeeld het handboek VTGM van het LNA.

ITVKTDW Voorkeurstoedieningsweg indicatie

In juli 2010 zijn in deze thesaurus de volgende waarden opgenomen:

1 Voorkeur:	WINAp vult deze waarde in als uit het SPC duidelijk blijkt welke toedieningsweg de voorkeur heeft. Het aangeven van een voorkeurstoedieningsweg zal meestal door de zorgverlener zelf worden bepaald.
2 Geen voorkeur:	WINAp vult deze waarde in als uit het SPC duidelijk blijkt dat een toedieningsweg weliswaar mogelijk is, maar niet de voorkeur heeft.
3 Geen uitspraak over voorkeur:	WINAp vult deze waarde default in.

3 Implementatie van het bestand

3.1 Randvoorwaarden

In het softwaresysteem moet de mogelijkheid zijn ingebouwd om op PRK-niveau voor te schrijven.

3.2 De implementatie voor het gebruik van de toedieningsweg bij het voorschrijven

Stap 1:

Bepaal welke HPK's aan betreffende PRK zijn gekoppeld

Stap 2:

Stel op de achtergrond een keuzelijst samen van enkelvoudige toedieningswegen. (Het tonen ervan komt pas bij stap 3 ter sprake) Dit kunt u bewerkstelligen door van alle HPK's te bepalen wat de bijbehorende enkelvoudige toedieningswegen zijn in bestand 760.

Stap 3:

Toon de keuzelijst op het scherm.

Indien de samengestelde keuzelijst maximaal één enkelvoudige toedieningsweg bevat:

- a. zorg dat deze toedieningsweg wordt voorgeschreven zonder verdere actie van de voorschrijver, tenzij de voorschrijver een andere toedieningsweg wil kiezen (zie b)
- b. zorg dat de voorschrijver de mogelijkheid heeft om indien gewenst een andere toedieningsweg uit thesaurus 7 in bestand 902 te kiezen. Toon hierbij ALLEEN de items waarbij THAKD3 GEEN M bevat.

Indien de samengestelde keuzelijst meer dan één enkelvoudige toedieningsweg bevat:

- a. toon de omschrijvingen hiervan bij de PRK op de volgende wijze:
 - (1) omschrijvingen die identiek zijn hoeven slechts 1x getoond te worden
 - (2) er mag slechts 1 omschrijving gekozen worden.
 - b. zorg dat de voorschrijver de mogelijkheid heeft om indien gewenst een andere toedieningsweg uit thesaurus 7 in bestand 902 te kiezen; Toon hierbij ALLEEN de items waarbij THAKD3 GEEN M bevat
- Bepaal de volgorde in de keuzelijst met uw gebruikers. Mogelijkheden zijn o.a. alfabetisch, de voorkeuren bovenaan etc..

Bij het tonen van deze keuze lijst kunt u rekening houden met de volgende wensen van gebruikers, zie verder paragraaf 4.1 en 4.2:

- Bij het maken van een keuze wil men inzicht hebben welke toedieningswegen geregistreerd zijn.
- Bij het maken van een keuze wil men inzicht hebben welke toedieningsweg de voorkeur heeft

NB 1 het uiteindelijke voorschrift dient slechts 1 toedieningsweg te bevatten.

2 wil men doelbewust op HPK-niveau voorschrijven, dan dient u het bovenstaande uiteraard alleen op dat specifieke niveau van HPK uit te voeren, en dus niet op PRK.

Stap 4:

Lever met het bericht naar de afleveraar ook de gekozen toedieningsweg mee.

Stap 5:

Print op het recept en op de deellijst voor de verpleging de toedieningsweg die de arts gekozen heeft.

3.3 De implementatie voor het gebruik van de toedieningsweg bij het afleveren

Het uiteindelijke doel van deze implementatie is te controleren of datgene is aangeleverd (artikel evt met toedieningsweg) juist en leverbaar is. De implementatie geeft dus de richting van een juiste keuze.

Bij het uiteindelijk maken van een juiste keuze kunnen meerdere externe factoren ook een rol spelen, zoals dit in paragraaf 1.2 is weergegeven.

Stap 1:

Bepaal met de aangeleverde HPK/PRK, welke HPK's hieraan gekoppeld zijn

Stap 2:

Bepaal welke toedieningsweg is aangeleverd.

Stap 3:

Bepaal of de aangeleverde toedieningsweg voorkomt bij de onderliggende HPK's.

- Zo ja, bepaal dan de HPK's die gekoppeld zijn aan deze toedieningsweg en laat de gebruiker hieruit een HPK-keuze maken
- Zo nee, toon alle onderliggende HPK's en geef een melding op het scherm dat de meegeleverde toedieningsweg niet bij enige onderliggende HPK voorkomt

4 Implementatie van extra functies

4.1 Zorgverlener kan zien of de toedieningsweg wel of niet geregistreerd is

Bij de HPK wordt aangegeven of de betreffende toedieningsweg geregistreerd is (dwz in de productinformatie wordt genoemd die door de registratie-autoriteiten is goedgekeurd) of niet. Het kan nuttig zijn deze informatie aan de zorgverlener te tonen, omdat men dan weet of de effectiviteit en veiligheid van betreffende toedieningsweg wel of niet is beoordeeld. Bepaal in overleg met de gebruikers of men het wel of niet geregistreerd zijn van de toedieningswegen getoond wil hebben en op welke wijze.

4.2 Zorgverlener kan zien of de toedieningsweg een voorkeurstoedieningsweg is

Bij de HPK wordt aangegeven of de betreffende toedieningsweg een voorkeurstoedieningsweg is of niet. Hiervoor zijn 3 waarden mogelijk:

- 1 Voorkeur: WINAp vult deze waarde in als uit het SPC duidelijk blijkt welke toedieningsweg de voorkeur heeft. Het aangeven van een voorkeurstoedieningsweg zal meestal door de zorgverlener zelf worden bepaald.
- 2 Geen voorkeur: WINAp vult deze waarde in als uit het SPC duidelijk blijkt dat een toedieningsweg weliswaar mogelijk is, maar niet de voorkeur heeft.
- 3 Geen uitspraak over voorkeur: WINAp vult deze waarde default in.

Het is wenselijk dat zorgverleners zelf deze velden op bij betreffende HPK kan wijzigen, zodat met de lokale voorkeur kan aangeven. Tevens is het wenselijk dat de toedieningswegen, die als voorkeur zijn aangegeven op HPK-niveau, op PRK-niveau default worden aangevinkt.

Bepaal in overleg met de gebruikers of men het voorkeursveld zelf wil kunnen wijzigen en op welke wijze het op PRK-niveau tijdens het voorschrijven wordt getoond.

4.3 Zorgverlener kan zelf toedieningswegen toevoegen of verwijderen

Het is wenselijk dat zorgverleners zelf toedieningswegen aan een HPK kunnen toevoegen of verwijderen. Reden hiervan is dat men bijvoorbeeld bij een gangbare toedieningsweg alleen het goedkoopste product wil afleveren en niet een duurder product ook al is het wel voor die toedieningsweg geregistreerd.

Bepaal in overleg met de gebruikers of men wel of niet toedieningswegen wil kunnen toevoegen of verwijderen en op welke wijze deze wijzigingen op PRK-niveau worden getoond.

4.4 Tonen van niet-gestandaardiseerde toedieningswegen

Zorgverleners kunnen geneesmiddelen soms op een specifiekere manier toedienen dan waar de internationale terminologie (EDQM-terminologie) in de G-Standaard in voorziet. Bijvoorbeeld 'intratumoraal' (inspuiten in de tumor): dit is geen internationale term en komt bij introductie van het bestand toedieningswegen dan ook niet voor in de G-Standaard, maar voorschrijvers kunnen wel de behoefte hebben om zo'n toedieningsweg te kiezen. Op verzoek van gebruikers kunnen deze niet-gestandaardiseerde termen in de G-Standaard worden opgenomen. Bij deze termen is geen aanvullende code ingevuld in THAKD1.

In overleg met de gebruikers kan worden bepaald of men wil kunnen zien of een toedieningsweg wel of geen officiële internationale term.

Oude kenmerken in het thesaurusbestand voor de toedieningsweg

THAKD1	C	Voorkeursterm, vastgesteld door de Classificatie Ontwikkelings Groep (COG) Geneesmiddelen.
THAKD2	*	Volgens de COG-Geneesmiddelen is de toedieningsweg een facultatieve specificatie en valt deze onder "Niet gespecificeerd of Meervoudig"
	F	Volgens de COG-Geneesmiddelen is de toedieningsweg een facultatieve specificatie
	N	Volgens de COG-Geneesmiddelen is de toedieningsweg een facultatieve specificatie en valt deze onder "Niet van toepassing"
THAKD3	M	Het nummer geeft een verzameling van toedieningswegen aan. De betreffende enkelvoudige toedieningswegen staan in thes. 004.
THAKD5	R	Producten met deze toed.weg zijn UR volgens de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening (besluit 6-12-77 C II-23).
	X	Producten met deze toedieningsweg zijn UR als de farmaceutische vorm UR is (zie aanvullende kode 5 in thes. 006).

Huidige kenmerken in het thesaurusbestand voor de toedieningsweg per 1 december 2010

THAKD1	C	Voorkeursterm, vastgesteld door de European Directorate for the Quality of Medicines and Healthcare (EDQM) van de EU.
	Leeg	Term die niet is vastgesteld door de EDQM
THAKD3	M	Meervoudige toedieningsweg
	Leeg	Enkelvoudige toedieningsweg

4.5 Zorgverlener wil soms doelbewust geen toedieningsweg kiezen.

In sommige gevallen zal de voorschrijver geen toedieningsweg willen kiezen, bijvoorbeeld als het recept wordt uitgeschreven als bestelopdracht in de apotheek. In dit geval is het gewenst een knop 'geen toedieningsweg van toepassing' aan te kunnen vinken. Bepaal in overleg met de gebruikers hoe men wil aangeven dat het aangeven van een toedieningsweg niet van toepassing is.

4.6 Doseringscontrole

In het doseringsbestand (BST642T) kunnen records zijn ingevuld met een 'afwijkende toedieningsweg'. Om een onnodige melding betreffende de toedieningsweg te voorkomen, is het gewenst om de toedieningsweg die de voorschrijver aangeeft en de afleveraar binnenkrijgt, te koppelen aan de doseringscontrole. Zie hiervoor stap 5 in de Implementatierichtlijn Doseringscontrole.

5 Overzicht aanpassingen per versienummer

Versie	Datum	Waar in richtlijn	Soort wijziging	Wat is gewijzigd	Evt. opmerkingen
1.1.2	01-08-10	toegevoegd	Paragraaf 4.4	Nieuwe kenmerken in het thesaurusbestand voor de toedieningsweg per 1 december 2010	
		wijziging	Paragraaf 4.5	Kop: Zorgverlener kan zelf toedieningswegen toevoegen of verwijderen In: Zorgverlener wil soms doelbewust geen toedieningsweg kiezen	
		toegevoegd	Paragraaf 4.6	Zie hiervoor stap 5 in de Implementatierichtlijn Doseringcontrole.	
1.1.1	28-05-10	NIEUW			